

Iraker i retten: Danskeren tog latexhandsker på og stak en finger op i mig

14. december 2017 Politiken Sektion 1 Side 11 JACOB SVENDSEN... 641 ord Id: e68af43e

GREEN DESERT Flere irakiske vidner fortæller, at danske soldater udleverede dem til tortur hos irakisk politi. Forsvarsministeriet afviser alt: Det var britiske soldater, der havde ansvaret for overleveringen.

Jeg bad om at komme på toilettet for at skylle blodet af mit ansigt. Da jeg kom tilbage, kom en dansk soldat.

Han tog latexhandsker på og stak en finger op bag i mig«. Så kunne den 57-årige irakiske gymnasielærer ikke fortsætte sin vidneforklaring i Østre Landsret.

Han skjulte sit ansigt i hænderne og måtte tørre tårer væk ved tanken om den behandling, som tydeligt blev oplevet som særdeles ydmygende.

Behandlingen fandt angiveligt sted under registreringen af en gruppe irakiske fanger på den dansk-britiske militærbase Shaiba Log Base.

Sammen med andre irakere var manden blevet taget til fange ved en fælles dansk-britisk og irakisk operation uden for Basra i det sydlige Irak i 2004.

Bagefter blev irakerne overleveret til irakisk politi. Vidnet, der sammen med de andre irakere nu kræver en erstatning på 120.001 kr. af den danske stat for medvirken til tortur, forklarede i landsretten, hvordan det irakiske politi lod brændende olie dryppe ned over ham under afhøringerne.

Han blev også slået og sparket og fik undervejs kraniebrud. »De puttede elektroder på mine ører, i næsen, på brystvorterne og på mine kønsdele. Det er det værste, jeg nogensinde har oplevet«, forklarede dagens ene vidne.

Fokus på militærlejr

Ligesom det første vidne og dagens næste vidne holdt gymnasielæreren fast i, at det var danske soldater, der foretog en kort afhøring og registrering på Shaiba Log Base, før danskerne overlod dem til deres skæbne hos det irakiske politi.

»På basen blev vi enkeltvis ført ind i et telt. En dansk afhøringsofficer sad ved et bord, der var også en dansk soldat, der fotograferede os, og en kvinde i britisk uniform.

Danskeren spurgte om mit navn, min alder, mit arbejde, om jeg havde deltaget i terror, og om jeg var tidligere straffet«, forklarede det irakiske vidne.

Hidtil har spørgsmålet i den langtrukne og indviklede sag, der er det eneste retslige opgør om den danske fangehåndtering i Irak, fokuseret på, hvor aktive de danske soldater var ved anholdelsen af irakerne.

Ifølge forsvaret lagde danskerne en ydre ring om stedet og overlod resten af aktionen til briter og irakere.

Men danskerne var langt mere aktive og deltog i anholdelsen af et af dagens vidner, der angiveligt også blev sparket af en dansk soldat og danskernes tolk.

Med vidnernes nogenlunde samstemmende forklaringer om, at det også var danskere, der registrerede fangerne og overlod dem til irakisk politi, er der nu fokus både på danske soldaters rolle ved selve aktionen og bagefter i lejren.

Hvis danskerne var så involverede, som vidnerne forklarer, bliver det svært for Peter Biering fra Kammeradvokaten, der fører sagen på vegne af Forsvarsministeriet, at undgå dansk medansvar for torturen hos det irakiske politi. Men vidnernes forklaringer holder heller ikke, påpegede Peter Biering:

»Danskerne var med i eskorten af de irakiske fanger til Shaiba Log Bases tilbageholdelsescenter. Der blev irakerne sat af, og derefter havde de danske soldater intet at gøre med irakerne« forklarede Biering i retten.

Han gennemgik omhyggeligt en stribe billeder af danske og britiske soldater sammen for at undersøge, om vidnerne kunne kende forskel på soldaterne.

Vidnerne hæftede sig især ved, at forskellen var tydelig, når man så dannebrog på uniformen.

»Vi kendte det røde flag med det hvide kors«, forklarede de.

På de foreviste billeder var det imidlertid vanskeligt at se flagene på danskerne.

To af vidnerne genkendte de britiske soldater på billederne, men var i tvivl om nationaliteten på den danske soldat. Det sidste vidne udpegede både danske og britiske soldater korrekt.

Afhøringerne af vidnerne var på grund af tolkning og gentagelser af spørgsmål så langsommelig, at det sidste vidne må rejse hjem til Irak uden at have haft mulighed for at forklare sig. Det er uvist, om dette vidne får en ny chance, når sagen genoptages i slutningen af januar.

jacob.svensen@pol.dk

De danske soldater havde intet at gøre med irakerne Peter Biering, advokat for Forsvarsministeriet.